

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНИКА

Факультет природничих наук

Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Конструювання екологічно сталих агроландшафтів в умовах західного
регіону**

Освітня програма Агрономія

Спеціальність Н1 Агрономія

Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та
ветеринарна медицина

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №2 від “23” вересня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Конструювання екологічно сталих агроландшафтів в умовах західного регіону
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	3 курс / 5 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 20 год. Практичні заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

«Конструювання екологічно сталих агроландшафтів» є навчальною дисципліною, яка передбачена вибірковою частиною освітньої програми фахівців освітнього рівня «бакалавр», яка спрямована на формування у студентів базису професійних знань, необхідних для підвищення продуктивності і збереження родючості.

Мета та цілі курсу:

Мета курсу: ознайомити студентів із сучасними підходами формування екологічно збалансованих, стійких агроландшафтів з урахуванням сучасних досягнень аграрної науки та практики. Інформація, яка подається під час викладання навчального курсу, дає можливість студентам вільно орієнтуватись в сучасній літературі по агроекології та ландшафтознавству, яка містить дані стосовно методик конструювання агроландшафтів з урахуванням природно-кліматичного потенціалу території, особливостей ґрунтового покриву та проявів деградаційних процесів.

Завдання курсу:

- ознайомлення студентів із методикою оцінки ресурсного потенціалу агроландшафтів;
- формування уявлення про ґрунту як базовий компонент агроєкосистеми та агроландшафту;
- вивчення комплексу заходів, спрямованих на зменшення негативного впливу деградаційних процесів на продуктивність та стійкість агроландшафтів;
- дослідження можливостей використання лісомеліоративних, організаційно-господарських, агротехнічних заходів при конструюванні екологістійких антропогенних ландшафтів;
- ознайомлення з принципами проектування ландшафтно-адаптивних систем землеробства як найбільш ефективного методу збільшення стійкості вторинних антропогенних ландшафтів.

Компетентності:

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання в практичній ситуації.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки.

СК5. Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані в галузях сільськогосподарського виробництва.

СК9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

Програмні результати навчання

ПРН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

ПРН4. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії.

ПРН6. Демонструвати знання і розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.

ПРН8. Володіти статистичними методами опрацювання даних в агрономії.

ПРН10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.

ПРН11. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов.

ПРН18. Працювати самостійно, досягати ефективних результатів у стислий термін, а також проектувати та організовувати технологічні процеси вирощування сільськогосподарських культур.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Типи ландшафтних територіальних структур та агроландшафтні системи.	Засвоєння різноманітних типів агроландшафтів та їх структури в системі сільськогосподарського використання.	Тестування за темою. Виконання самостійної роботи.

2.	Поняття агроландшафту у вітчизняній та зарубіжній науці, основні компоненти агроландшафтів, їх співвідношення та значення.	Розуміння розбіжностей у понятті та визначенні агроландшафту як структурної одиниці земельного фонду. Класифікація компонентів агроландшафтів у вітчизняній та зарубіжній літературі.	Тестування за темою. Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.
3.	Агроландшафтне обґрунтування оптимального співвідношення природних і сільськогосподарських угідь	Визначення оптимального співвідношення сільськогосподарських угідь в залежності від ґруново-кліматичних умов, соціальних складових та екологічної безпеки.	Тестування за темою. Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.
4.	Геофізичні та геохімічні характеристики функціонування агроландшафтів	Розуміння ґрунтових процесів та антропогенного впливу на них, що визначають агроекологічну безпеку сільськогосподарського виробництва.	Тестування за темою. Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.
5.	Оцінка біоекологічного стану агроландшафтів	Засвоєння системи агроекологічного моніторингу агроландшафтів та ознайомитись із основними його складовими.	Тестування за темою. Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.
6.	Соціально-економічні питання оптимізації агроландшафтних систем.	Законодавча база щодо охорони та відновлення родючості ґрунтів в Україні.	Тестування за темою. Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.
7.	Основні принципи конструювання систем землеробства як захід забезпечення стійкості агроландшафтів	Засвоїти основні принципи екологобезпечного землеробства та його складових у формуванні стійких агроландшафтів.	Тестування за темою. Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.

8.	Агроландшафтні особливості територіальної організації землекористування західного регіону	Адаптивні системи землеробства та їх переваги над загальнопринятими технологіями. Контурно-меліоративна система землеробства.	Тестування за темою. Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.
9.	Принципи і алгоритми інженерного проектування протиерозійного упорядкування агроландшафтів	Вивчити основні принципи: організації території, формування структури сільськогосподарських угідь, впровадження ґрунтозахисних технологій.	Тестування за темою. Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінка знань здобувачів освіти здійснюється за 100 бальною шкалою. 50 балів ЗО отримує під час проведення практичних занять; 50 балів здобувач освіти отримує за складання заліку.
Вимоги до письмових робіт	Підсумкові письмові роботи виконуються у формі контрольної роботи. Контрольні роботи складаються з 5 завдань кожне з завдань оцінюється максимально 10 балами.
Практичні заняття	При оцінюванні практичних занять враховується: рівень теоретичної підготовки та виконання завдань для СРС, розуміння мети та завдання роботи, самостійність та акуратність виконання і оформлення роботи, якість отриманих результатів, заповнення таблиць, виконання малюнків тощо, логічність та грамотність зроблених висновків.
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок, які отримав ЗО. Здобувач освіти допускається до заліку за умови виконання усіх запланованих видів робіт та отримання 25 і більше балів (максимально – 50).
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік.

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Політика дисципліни передбачає дотримання правил поведінки ЗО і викладачів, передбачених Кодексом честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Відвідування занять	ЗО зобов'язані відвідувати усі заняття (лекції та практичні), незалежно у якій формі вони проводяться

	(аудиторно, дистанційно, індивідуальний графік навчання). Систематичні пропуски занять, без поважних на те причин, є підставою для недопущення до складання семестрового контролю. Пропуски занять за поважних причин, підтверджених документально, відпрацьовуються. У будь-якому випадку. ЗО зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх передбачених видів робіт.
--	--

8.Рекомендована література

1. Лисик Г.А. Основи меліорації і ландшафтознавства / Г.А. Лисик, Б.Б.Куликовський - К.: 2005 р. 462 с.
2. Агроекологія: навчальний посібник / О.Ф. Смаглий, О.Т. Карташов. К.: Вища школа, 2006 р. 671 с.
3. Каталог заходів з оптимізації структури агроландшафтів та захисту земель від ерозії / О.Г. Тараріко, В.М. Москаленко. К.: Фітосоціонер 2002 р. 256 с.
4. Агроекологія: Навч. посібник / [М.М. Городній, М.К. Шикуча, І.М. Гудков та ін.]; За ред. М.М. Городнього. К.: Вища шк., 1993. 416 с.
5. Екологія і охорона навколишнього середовища: навч. посібник / Ю.Д. Бойчук, Е.М. Солошенко, О.В. Бугай. Суми: ВТД "Університетська книга", 2002. 284 с.
6. Регіональне природокористування / С.А. Генсірук. Львів: Світ, 1992. 336 с.
7. Еколого-економічні аспекти оптимізації просторової структури сільськогосподарських угідь / П.Г. Казьмір, М.В. Дроздяк // Планування та використання земель: досвід і перспективи. Дубляни: ЛДАУ, 2000. С.145-151.
8. Ландшафтознавство: теорія і практика / Г.С. Міллер, В.В. Петлін. Львів: в-тво ЛНУ. 2002 р. 172 с.
9. Організація використання земель в ерозійно небезпечних ландшафтах / Н.Є. Стойко. Львів: НВФ «Укр. технології», 2005. 144 с.

5. Контактна інформація

Кафедра лісового і аграрного менеджменту	Факультет природничих наук вул. Галицька, 201 каб. 206, 107 тел. (0342) 59-61-66 (0342) 59-61-72 сайт: https://kag.pnu.edu.ua/ E-mail: klam@pnu.edu.ua
Викладач (і)	Турак Олег Юрійович
Гостьові лектори	
Контактна інформація викладача	oleg.turak@cnu.edu.ua